

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: OT/25/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1115896744
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Kačáni
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2015:1115896744.1

Uznesenie

Okresný súd Bratislava I v konaní pred sudcom pre prípravné konanie Mgr. Michalom Kačánim, v trestnej veci obvineného R. H., pre prečin krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno f/, odsek 3 písmeno b/ Trestného zákona, dňa 24. februára 2015, takto

rozhodol:

Podľa § 348 odsek 1 písmeno a/ Trestného poriadku v spojení s § 241 odsek 1 písmeno b/ Trestného poriadku sa trestná vec obvineného R. H., nar. XX.XX.XXXX v M., trvale bytom M. - S. X., prechodne bytom S. XX, M. nezamestnaný, pre skutok v obžalobe prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I zo dňa 24.02.2015, č. k. 4 Pv 89/15/1101-7, právne kvalifikovaný ako prečin krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno f/, odsek 3 písmeno b/ Trestného zákona, spočívajúci v zmysle predmetnej obžaloby v tom, že obvinený

dňa 22.02.2015 okolo 17.30 hodine v Bratislave na Karaždičovej ulici číslo 10 v reštaurácii CBC Café Restaurant po tom, čo mu čašníčka F. W. za skonzumované jedlo a pitie vystavila pokladničný blok číslo 29/499 zo dňa 22.02.2015 vo výške 23,02 Eur odmietol túto sumu zaplatiť a chcel odísť z reštaurácie bez zaplatenia s tým, že nemá peniaze na zaplatenie, čím poškodenej spoločnosti CBC Café Restaurant, Karaždičova 10, Bratislava, spôsobil škodu v celkovej výške 23,02 Eur, pričom bolo zistené, že obvinený R. H. dňa 19.02.2015 o 21.31 hodine v Bratislave na Metodovej ulici číslo 6 v reštaurácii Altrivio sa dopustil priestupku proti majetku podľa § 50 odsek 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov tak, že odmietol zaplatiť za skonzumované jedlo a pitie v hodnote 71,15 Eur, za čo mu bola Obvodným oddelením Policajného zboru Ružinov - západ Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave II uložená bloková pokuta vo výške 30,-Eur, číslo bloku 11033022, pričom uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 19.02.2015, pričom obvinený R. H. bol právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. OT/564/14 zo dňa 21.12.2014 odsúdený za prečin krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno f/, odsek 3 písmeno b/ Trestného zákona a bol mu uložený trest povinnej práce v trvaní 150 hodín,

p o s t u p u j e na prejednanie Okresnému úradu v Bratislave,

pretože nejde o trestný čin, ale skutok by mohol byť priestupkom proti majetku podľa § 50 odsek 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

odôvodnenie:

Dňa 23.02.2015 bola Okresnému súdu Bratislava I doručená obžaloba na obvineného R. H. pre prečin krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno f/, odsek 3 písmeno b/ Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti tohto uznesenia, pričom obžaloba bola podaná po vykonaní tzv. zrýchleného prípravného konania postupom podľa § 204 odsek 1 Trestného poriadku.

Súd po preskúmaní obžaloby a príslušného na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu, dospel k záveru, že skutok, ktorý je obvinenému kladený za vinu nie je trestným činom, ale mohol by byť priestupkom, na ktorého prejednanie je príslušný Okresný úrad Bratislava.

Podľa § 348 odsek 1 písmeno a/ Trestného poriadku veta pred bodkočiarkou ak sa koná po odovzdaní osoby súdu podľa § 204 ods. 1, sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného, najmä na okolnosti zadržania a skutočnosti odôvodňujúce návrh na vzatie do väzby, ak je podaný, a prednostne, najneskôr v lehote podľa § 87 ods. 2, určí termín vykonania hlavného pojednávania spravidla do pätnástich pracovných dní od podania obžaloby, ak vec nevybaví trestným rozkazom alebo neurobí niektoré z rozhodnutí podľa § 241 ods. 1 písm. a) až g).

Podľa § 241 odsek 1 písmeno b/ Trestného poriadku obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou osem rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu postúpi vec inému orgánu, ak sú tu okolnosti uvedené v § 214 ods. 1.

Podľa § 214 odsek 1 Trestného poriadku prokurátor alebo policajt postúpi vec inému orgánu, ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom alebo iným správny deliktom alebo by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní.

V posudzovanej trestnej veci sudca pre prípravné konanie zistil, že boli splnené všetky podmienky pre postup podľa § 204 odsek 1 Trestného poriadku, spáchanie skutku obvineným bolo zo strany orgánov činných v trestnom konaní náležite objasnené v tom smere, že sa skutok stal a že ho spáchal obvinený R. H..

Rovnako súd nezistil žiadne porušenie procesných ustanovení vrátane práva obvineného na obhajobu. Výsluch obvineného, poškodeného a svedka bol vykonaný zákonným spôsobom za splnenia si poučovacej povinnosti zo strany orgánov činných v trestnom konaní vyplývajúcej z príslušného procesného postavenia vypočúvanej osoby, pričom obvinený pri svojom výsluchu a po tom, čo bol upovedomený o dni, čase a mieste preštudovania spisového materiálu sa práva na preštudovanie spisového materiálu výslovne vzdal.

Podľa názoru súdu však skutok, ktorý je obvinenému kladený za vinu nenapĺňa zákonné znaky prečinu krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno f/, odsek 3 písmeno b/ Trestného zákona, pričom súd v žalovanom skutku nezistil ani žiaden iný trestný čin uvedený v osobitnej časti Trestného zákona.

Obvinený pri svojom výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie uviedol, že ku skutku, ktorý mu je kladený za vinu sa nebude vyjadrovať a nemá čo uviesť ani k okolnostiam zadržania. Na otázku sudcu pre prípravné konanie obvinený potvrdil, že ako zadržaná osoba a následne aj ako osoba vystupujúca v procesnom postavení obvineného bol riadne poučený o svojich právach podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku.

Z výpovede svedka - poškodeného X. Z. a predovšetkým z výpovede svedkyne F. W. vyplýva podrobný popis okolností, za akých ku skutku došlo. Menovaná svedkyňa uviedla, že obvineného obsluhovala a tento si najprv objednal kávu, PEPSI, cigarety, následne pizzu, čiernohorský rezeň a opäť PEPSI. Následne mu vystavila účet na sumu 23,02 Eur, nakoľko sa jej obvinený zdal podozrivý pre svoje správanie po objednaní jedla. Obvinený jej potom povedal, že zaplatí zajtra, nakoľko momentálne nemá pri sebe peniaze na zaplatenie. Na jej otázku, či predmetný účet mieni zaplatiť obvinený zaplatenie tovaru odmietol. Následne svedkyňa kontaktovala majiteľa reštaurácie a privolala políciu.

Tento popis skutkovým okolnosti, o ktorom, vzhľadom na obsah spisového materiálu a skutočností vyplývajúcich z doposiaľ zadovážených dôkazov, nie je dôvod v nijakom smere pochybovať, a ktorý sa prirodzene premietol do popisu skutku v uznesení o vznesení obvinenia osobe R. H. zo dňa 22.02.2015, ČVS: ORP-284/SMV-B1-2013 a nevyhnutne aj do podanej obžaloby, nie je možné subsumovať pod skutkovú podstatu prečinu krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno f/, odsek 3 písmeno b/ Trestného zákona.

Základom pre takýto záver je tá skutočnosť, že z hľadiska objektívnej stránky konanie obvineného nemožno považovať za prisvojenie si veci tým, že sa jej zmocnil tak, ako to predpokladá aj návetie § 212 odsek 2 Trestného zákona. Prisvojenie veci je definované v § 130 odsek 4 Trestného zákona, podľa ktorého sa prisvojením veci na účely tohto zákona rozumie odňatie veci z dispozície vlastníka

alebo inej osoby, ktorá ju má oprávnené, bez súhlasu, s úmyslom s ňou nakladať ako s vlastnou vecou. Pri trestnom čine krádeže podľa § 212 odsek 2 Trestného zákona (samozrejme aj podľa § 212 odsek 1 Trestného zákona) má podstatný význam spôsob prisvojenia si veci, ktorý spočíva v jej zmocnení sa. Zmocnenie veci v zásade spočíva v aktívnom konaní (do úvahy prichádza aj opomenutie, avšak vzhľadom na povahu žalovaného skutku analýza tohto spôsobu zmocnenia sa veci nemá relevantný význam). V predmetnej trestnej veci nemožno konanie páchatel'a považovať za prisvojenie si veci jej zmocnením sa, tak ako to predpokladá príslušná skutková podstata prečinu krádeže. Objednaný tovar mu bol totiž zo strany zamestnanca podniku, konajúceho v omyle ohľadne zaplatenia ceny zo strany obvineného, ktorý obvinený využil, dobrovoľne poskytnutý. Jeho prevzatie obvineným na základe takéhoto dobrovoľného poskytnutia nemôže napĺňať obsah pojmu „zmocnenie“. Povaha služieb poskytovaných v obdobných podnikoch (pohostinské prevádzky a iné obdobné prevádzky) je logicky založená na tom, že zamestnanec podniku po objednaní služby a tovaru zákazníkom vychádza z predpokladu, že za tento tovar a službu je zákazník schopný zaplatiť a že z jeho strany aj k zaplateniu príslušnej ceny dôjde. Ak tomu tak nie je, ide o omyl v tejto otázke, ktorý následne obvinený svojim konaním využije a to bez ohľadu na to, či sa zákazník výslovne k otázke zaplatenia ceny vyjadrí, alebo nie, t. j. či zamestnanec podniku koná v omyle už len v dôsledku samotného objednania si tovaru a služby.

Je nepochybné, že obvinený si v podniku - reštaurácii s názvom „CBC Café restaurant“ objednal konzumný tovar, ktorý mu zamestnanec podniku na základe jeho objednávky priniesol a ktorý aj skonsumoval, pričom cenu za tento tovar nezaplatil a zo všetkých v spisovom materiáli zadokumentovaných skutočností vyplýva, že už vopred mal úmysel za tento tovar nezaplatiť, nakoľko pri sebe nemal finančné prostriedky. Táto okolnosť (a úmysel obvineného) vyplýva aj z výpovede svedka - poškodeného X. Z., ktorý uviedol, že rovnakého skutku sa mal menovaný obvinený dopustiť aj predtým. Rovnako aj z evidencie priestupkov obvineného (priestupky proti majetku podľa § 50 odsek 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov) a registra jeho trestov vyplýva, že obdobných skutkov sa dopustil aj v minulosti .

S poukazom na uvedené možno konštatovať, že pre konanie obvineného je príznačné úmyselné využitie omylu zamestnanca podniku v otázke jeho ochoty a schopnosti za objednaný a poskytnutý tovar a službu zaplatiť a vzhľadom na povahu poskytovaných takýchto služieb zamestnanec podniku na základe takéhoto omylu konal a objednaný tovar obvinenému priniesol, pričom nemal bez ďalšieho dôvod pochybovať o tom, že obvinený za tovar zaplatí, resp. je vôbec schopný zaplatiť, a to až do momentu následného správania sa obvineného. Pritom je potrebné poznamenať, že samotný výzor a oblečenie obvineného ešte nemôže byť dôvodom na odmietnutie poskytnutia danej služby.

Z vyššie uvedených právnych úvah vyplýva, že žalovaný skutok nenapĺňa znaky prečinu krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno f/, odsek 3 písmeno b/ Trestného zákona, ale v prípade, že by došlo k spôsobeniu zákonom predpokladanej výšky škody, mohlo by ísť o prečin podvodu podľa § 221 odsek 1 Trestného zákona. V danom prípade však škoda spôsobená obvineným nedosahuje minimálnu výšku škody vyžadovanú Trestným zákonom (§ 125 odsek 1 Trestného zákona) pre vyvodzovanie trestnej zodpovednosti za obvineným spáchaný skutok z hľadiska naplnenia všetkých zákonných znakov prečinu podvodu podľa § 221 odsek 1 Trestného zákona.

Podľa článku 49 Ústavy SR len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie. Ide o už o ústavnoprávne vyjadrenie jednej zo základných zásad trestného práva, a to zásady „Nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege“- Žiadny trestný čin bez zákona, žiadny trest bez zákona. Ak skutok, ktorý má jednoznačne charakter protiprávneho konania, avšak nenapĺňa všetky zákonné znaky žiadnej zo skutkových podstát trestných činov obsiahnutých v osobitnej časti Trestného zákona, je vyvodzovanie trestnoprávnej zodpovednosti za takýto skutok vylúčené. Rozširovanie podmienok trestnej zodpovednosti mimo zákonného rámca je neprípustné. Výklad jednotlivých ustanovení Trestného zákona vrátane ustanovení osobitnej časti Trestného zákona a pojmov v týchto ustanoveniach použitých, nemožno podriaďovať účelovosti v tom smere, že Trestný zákon niektoré situácie a typy protiprávnych konaní nezahŕňa medzi trestné činy. Výklad jednotlivých ustanovení a jeho metódy musia zodpovedať zmyslu, ale aj obsahu právnej normy. Nedostatok právnej úpravy teda nemožno zhojiť takým výkladom, ktorý nemá oporu v konkrétnej právnej norme a použitým pojmom a ktorý interpretované ustanovenie neprípúšťa. V trestnom práve hmotnom je pritom vylúčená aj analógia v neprospech páchatel'a, ktorou by sa vyplňala

medzera zákona tak, že sa určitý skutok podraduje pod zákonné ustanovenie, ktoré upravuje iný prípad, najpodobnejší podradenému.

Súd v nijakom smere nespochybňuje závažnosť spáchaného skutku, ktorá z materiálneho hľadiska s ohľadom na spôsob jeho spáchania a ostatných relevantných kritérií vrátane zavinenia v zásade môže vykazovať vyšší stupeň, ako je to pri skutkoch, ktoré by zodpovedali právnej kvalifikácii prečinu krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno f/ Trestného zákona. Táto materiálna stránka skutku však v nijakom smere a za žiadnych okolností nemôže nahrádzať neexistenciu niektorého alebo viacerých formálnych znakov trestného činu. Na rešpektovaní zásady „žiadnen trestný čin bez zákona“ je nevyhnutné bezvýhradne trvať.

Na základe všetkých uvedených skutočností súd dospel k záveru, že žalovaný skutok nie je možné podradiť pod žiadnu skutkovú podstatu trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona, ale tento skutok by mohol byť opäť posudzovaný iba ako priestupok proti majetku podľa § 50 odsek 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Sudcovi pre prípravné konanie konajúcemu v danej trestnej veci je známy obsah uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.04.2014, sp. zn. 2To/49/2014, ktorým sa čiastočne stotožnil s argumentáciou prokurátora ohľadne právneho posudzovania konania obvineného v skutkovo obdobnej trestnej veci. Je však ale potrebné uviesť, že v odôvodnení predmetného uznesenia sa konštatuje, že konanie obvineného nesmerovalo k podvodnému úmyslu vo vzťahu k čašníčke, ale obvinený obdobným spôsobom konal pod vplyvom alkoholu. Následne sa len konštatuje, že skonzumovanie potravín možno podradiť pod pojem zmocnenie sa veci. S týmto naposledy uvedeným konštatovaním je možné plne súhlasiť, je však potrebné odlíšiť, či ide o skonzumovanie potravín v rámci napríklad samoobslužného predaja, alebo naopak skonzumovanie potravín spôsobom, ako je to uvedené v skutkovej vete tohto uznesenia, t. j. s využitím omylu zamestnanca podniku, ktorý sám na základe už uvedených okolností a povahy prevádzky vydá tovar obvinenému. Predmetné uznesenie Krajského súdu v Bratislave tak nevyvracia závery obsiahnuté v odôvodnení tohto uznesenia.

V tejto súvislosti súd poukazuje tiež na uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I zo dňa 20.09.2012, sp. zn. 4 Pv 501/12/1101, ktorým bola vec trestného stíhania obvineného pre skutok uvedený vo výrokovvej časti tohto uznesenia a právne kvalifikovaný ako prečin podvodu podľa § 221 odsek 1 Trestného zákona postúpená Obvodnému úradu v Bratislave, pretože výsledky prípravného konania ukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť prejednaný ako priestupok proti majetku podľa § 50 odsek 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Z tohto uznesenia je zrejmé, že trestné stíhanie bolo vedené pre skutok rovnakej povahy, ako je to v tomto prípade a záver o tom, že nejde o trestný čin, vyplynul zo skutočnosti, že skutkom nebola spôsobená škoda dosahujúca minimálnu výšku škody vyžadovanú Trestným zákonom pre naplnenie všetkých zákonných znakov prečinu podvodu podľa § 221 odsek 1 Trestného zákona.

Rovnako z právoplatného rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 14.12.2012, č. k. 2T/48/2012-330 a právoplatného trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11.12.2014, sp. zn. 0T/199/2014 je nepochybné, že rovnaké, resp. obdobné konanie obvineného bolo právne kvalifikované ako pokračujúci prečin podvodu podľa § 221 odsek 1 Trestného zákona, resp. ako prečin podvodu podľa § 221 odsek 1 Trestného zákona, a to už v rámci podanej obžaloby, nakoľko škoda pri týchto skutkoch dosiahla sumu predpokladanú Trestným zákonom pre vyvodzovanie trestnej zodpovednosti.

Z uvedeného je zrejmé, že aj prokuratúra a súd nepovažovali skutok identickej povahy za trestný čin krádeže, ale vzhľadom na vopred daný úmysel páchatel'a nezaplatiť za konzumáciu nápojov, posudzovala konanie páchatel'a ako uvedenie do omylu (resp. využitie omylu) iného v otázke zaplatenia ceny za skonzumovaný tovar.

Opätovne je preto potrebné zdôrazniť, že rovnaký alebo obdobný skutok nemožno raz právne kvalifikovať ako prečin podvodu podľa § 221 odsek 1 Trestného zákona a raz ako prečin krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno f/ (prípadne aj odsek 3 písmeno b/) Trestného zákona iba v závislosti od výšky spôsobenej škody. Takýto postup je z hľadiska už spomenutých ústavnoprávnych zásad a zásad uplatňovaných v trestnom práve hmotnom neprípustný.

Súd sa takisto zaoberal právnou vetu uvedenou v judikáte najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 33/1991 (Rozsudok najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22.06.1990, sp. zn. 8 Tz 94/90) uvedenou v bode I. veta druhá tohto judikátu, v ktorej sa konštatuje, že neodovzdané peniaze predstavujúce nezaplatenú cenu poskytnutej služby sú vo vzťahu k tomu kto službu poskytol, cudzou vecou v zmysle § 234 odsek 1, prípadne § 247 odsek 1, 2 Trestného zákona (teraz § 212 TZ).

Po dôkladnom oboznámení sa s obsahom tohto rozhodnutia (judikátu) vrátane jeho odôvodnenia, dospel súd k záveru, že tento judikát a právne závery v ňom obsiahnuté, nie sú aplikovateľné v danej trestnej veci a na túto sa nevzťahujú. Základom pre tento záver je skutočnosť, že išlo o inú skutkovú situáciu a predovšetkým na úplne odlišný obsah úmyslu páchatel'a (páchatel'ov).

Na základe všetkých uvedených skutočností, citovaných zákonných ustanovení a právnych úvah rozhodol súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá sa podáva v lehote troch dní odo dňa jeho oznámenia cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Bratislave. Sťažnosť má odkladný účinok.